EURÓPSKY PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2008/2020(INI)

12.2.2009

NÁVRH SPRÁVY

o návrhu odporúčania Európskeho parlamentu Rade o probléme vytvárania profilov, najmä na základe etnickej príslušnosti a rasy, v oblasti boja proti terorizmu, vymáhania práva, imigrácie, ciel a kontroly hraníc (2008/2020(INI))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Sarah Ludford

PR_INI_art114

OBSAH

strana

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU RADE .**Error! Bookmark not defined.**

NÁVRH ODPORÚČANIA PRE RADU (B6-0483/2007).....**Error! Bookmark not defined.**

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU RADE

o probléme vytvárania profilov, najmä na základe etnickej príslušnosti a rasy, v oblasti boja proti terorizmu, vymáhania práva, imigrácie, ciel a kontroly hraníc (2008/2020(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh odporúčania Rade, ktorý predložila Sarah Ludford v mene skupiny ALDE o probléme vytvárania profilov, najmä na základe etnickej príslušnosti a rasy, v oblasti boja proti terorizmu, vymáhania práva, imigrácie, ciel a kontroly hraníc (B6-0483/2007),

– so zreteľom na medzinárodné, európske a vnútroštátne nástroje ľudských práv: zvlášť na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (ICCPR); Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ECHR); Zmluvu o Európskej únii; Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva (Zmluva o ES); Chartu základných práv Európskej únie (charta) a vnútroštátne ústavy členských krajín, ako aj práva a záruky, ktoré poskytujú osobám v oblasti súkromia, ochrany dát, nediskriminácie a slobodného pohybu,

– so zreteľom na európske opatrenia Rady Európy na ochranu dát: článok 8 ECHR, Dohovor 108 Rady Európy o ochrane osôb pri automatickom spracúvaní osobných údajov, odporúčania Výboru ministrov členských krajín Rady Európy R(87)15, ktoré upravujú použitie osobných údajov v polícii[1], R (97) 18 týkajúce sa ochrany osobných údajov zozbieraných a spracovaných na štatistické účely[2] a R(2001) 10 o európskom kódexe etiky polície[3],

– so zreteľom na opatrenia EÚ na ochranu dát: články 7 a 8 charty, smernicu 95/46/ES Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov a rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach,[4]

– so zreteľom na opatrenia proti rasovej diskriminácii: Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ICERD), článok 14 ECHR a protokol 12 k ECHR, článok 13 Zmluvy o ES a smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod,

– so zreteľom na nástroje EÚ v oblasti bezpečnosti a boja proti terorizmu vrátane policajnej a justičnej spolupráce a výmeny informácií a spravodajských informácií, ako aj na rozhodnutie Rady 2005/671/SVV z 20. septembra 2005 o výmene informácií

[1] Prijaté Výborom ministrov 17. septembra 1987 na 410. schôdzi zástupcov ministrov.
[2] Prijaté Výborom ministrov 30. septembra 1997 na 602. schôdzi zástupcov ministrov.
[3] Prijaté Výborom ministrov 19. septembra 2001 na 765. schôdzi zástupcov ministrov.
[4] Ú. v. EÚ L 350 30.12.2008, s. 60.

a spolupráci v oblasti trestných činoch terorizmu1, na rámcové rozhodnutie Rady 2006/960/SVV z 18. decembra 2006 o zjednodušení výmeny informácií a spravodajských informácií medzi orgánmi členských štátov Európskej únie činnými v trestnom konaní2, na rozhodnutie Rady 2008/615/SVV z 23. júna 2008 o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti3 a jeho vykonávacie rozhodnutie 2008/616/SVV z 23. júna 20084,

– so zreteľom na jestvujúce a plánované databázy EÚ, ako sú Schengenský informačný systém, Eurodac a Vízový informačný systém, a na opatrenia pre zhromažďovanie biometrických údajov ako povolenia pobytu a cestovné pasy, ktoré tiež umožnia vytvorenie databáz,

– so zreteľom na návrh vytvoriť „elektronické hranice“, ako sa uvádza v oznámení Komisie s názvom Príprava ďalších krokov pre riadenie hraníc v Európskej únii, kde sa navrhuje integrované riadenie hraníc, ktoré predpokladá vytvorenie automatických kontrol hraníc vrátane programu registrovaného cestujúceho a systému vstupu/výstupu,[5]

– so zreteľom na dohodu medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postupovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcom (PNR) leteckými dopravcami Ministerstvu vnútornej bezpečnosti Spojených štátov amerických (DHS) (PNR dohoda z roku 2007)[6], ako aj na návrh rámcového rozhodnutia Rady o využívaní osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely presadzovania práva, [7] ako aj na stanoviská Agentúry EÚ pre základné práva (agentúra pre základné práva), Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 a pracovnej skupiny pre policajnú a justičnú spoluprácu k tomuto návrhu,

– so zreteľom na príslušnú vnútroštátnu judikatúru, napríklad rozhodnutie Nemeckého ústavného súdu o preventívnom policajnom pátraní[8] a rozhodnutie Snemovne Lordov Spojeného kráľovstva o českých Rómoch[9] a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP), najmä vec *Timišev/Rusko*[10], vec *Načova a ďalší/Bulharsko*[11], *vec D.H. a ďalší/Česká republika*[12] a vec S. a Marper/Spojené kráľovstvo[13] a Európskeho súdneho dvora Európskych spoločenstiev, najmä vec *Huber/Nemecko*, [14],

---

1 Ú. v. EÚ L 253, 29.2005, s. 22.
2 Ú. v. EÚ L 386, 29.12.2006, s. 89.
3 Ú. v. EÚ L 210, 68..2008, s. 1.
4 Ú. v. ES L 210, 6,82008, s. 12.
5 KOM(2008)0069.
6 Ú. v. EÚ L 204, 4.8.2007, s. 18.
7 KOM(2007)0654.
8 Rozhodnutie Nemeckého ústavného súdu, NÚS, 1 BvR 518/02 zo 4. apríla 2006, odsek č. (1- 184).
9 Snemovňa Lordov, 9. decembra 2004, R.v. Imigračný úrad na letisku Praha a ďalší (obžalovaní), ex parte Európske centrum pre práva Rómov a ďalší (žalujúci) (2004), UKHL 55, odsek 101.
10 *Timišev/Rusko*, 13. decembra 2005, 55762/00 a 55974/00, ESĽP 2005-XII.
11 *Načova a ďalší/Bulharsko* (GC), 26. februára 2004, 43577/98 a 43579/98, ESĽP 2005-VII.
12 *D.H. a ďalší/Česká republika,* 13. novembra 2007, č. 57325/00.
13 *S. a Marpe /Spojené kráľovstvo, 4. decembra 2008,* 30562/04 a 30566/04.
14 Vec C-524/06 [2008] Zb. I-0000.

– so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN o podpore a ochrane ľudských práv a základných slobôd v boji proti terorizmu Martina Scheinina [1] , dokument komisára Rady Európy pre ľudské práva Thomasa Hammarberga[2] „Ochrana práva na súkromie v boji proti terorizmu“, všeobecné politické odporúčania Rady Európy č. 8 o boji proti rasizmu a terorizmu[3] a č. 11 o boji proti rasizmu a rasovej diskriminácii pri ochrane[4] Európskou komisiou proti rasizmu a netolerancii (ECRI) a správu nezávislých expertov základných práv[5] siete Európskej únie „Etnické profilovanie“,

– so zreteľom na článok 114 ods. 3 a článok 94 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanovisko Výboru pre zahraničné veci (A6-0000/2009),

Profilovanie a automatické získavanie údajov

A. keďže prax profilovania, ktorá sa často vykonáva cez automatické získavanie údajov uložených v počítači, si zaslúži preskúmanie, pretože sa odchyľuje od všeobecného pravidla, že rozhodnutia o vynútiteľnosti práva by mali byť založené na osobnom správaní sa jednotlivca; profilovanie je vyšetrovacia technika, ktorá získava informácie z rôznych zdrojov o ľuďoch, ktoré môžu zahrňovať ich etnický pôvod, rasu , štátnu príslušnosť a náboženstvo, ako základ pre identifikáciu osôb a potenciálneho postihu tých z nich, ktorí môžu byť podozriví trestne alebo z terorizmu, čo možno definovať takto:

„*systematické spájanie súborov fyzických charakteristík, sklonov správania a psychologických charakteristík s určitými trestnými činmi a ich využitie ako základu pre rozhodnutia v oblasti vynútiteľnosti práva*“[6].

alebo, keďsi ujasníme vzťah medzi automatickým získavaním údajov a profilovaním:

„*postup, pomocou ktorého sa vyvodzuje z minulých skúseností súbor charakteristík pre zvláštne skupiny osôb a potom sa v databáze vyhľadajú údaje s cieľom určiť jednotlivca, ktorý sa čo najviac približuje tomuto súboru charakteristík*“[7]

B. keďže profilovanie, ktoré má najmä rasový alebo etnický základ a teda vyvoláva hlboké znepokojenie, čo sa týka konfliktu so zásadami nediskriminácie, môže byť definované ako:

„postup, pri ktorom sa využívajú informácie o „rasovom“ alebo etnickom pôvode, náboženstve alebo štátnej príslušnosti buď ako jediný faktor alebo ako jeden

[1] Dokument OSN A/HRC/4/26, 29. januára 2007.

[2] KomDH/vydaný dokument (2008)3, Štrasburg 17. novembra 2008.

[3] CRI (2004) 26, prijaté 17. marca 2004.

[4] CRI (2007) 39, prijaté 29. júna .2007.

[5] CFR-CDF, stanovisko 4.2006, prístupné na : http://ec.europa.eu/justice_home/cfr_cdf/doc/avis/2006_4_en.pdf.

[6] Stanovisko Agentúry pre základné práva Európskej únie k návrhu rámcového rozhodnutia Rady o osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely presadzovania práva, odsek 35.

[7] Správa Snemovne Lordov Clarke R, Profilovanie: Skrytá výzva na usmernenie o údajoch dohľadu, 1993, odsek 33, poznámka pod čiarou 41.

z viacerých faktorov pri prijímaní rozhodnutí o vynútiteľnosti práva na systematickom základe bez ohľadu na to, či daní jednotlivci sú vyhľadávaní automatickými prostriedkami alebo nie“[1]
alebo

„policajné používanie informácií o rase, farbe pleti, jazyku, náboženstve, štátnej príslušnosti alebo národnostnom či etnickom pôvode, v rámci kontrolných, sledovacích a vyšetrovacích činností, a to bez akéhokoľvek objektívneho a primeraného zdôvodnenia“

C. keďže profilovanie, či už cez automatické získavanie údajov alebo postupmi polície a iných orgánov, sa stále viac používa ako prostriedok na vynútenie práva a pri kontrole hraníc, nevenuje sa dostatočná pozornosť vyhodnoteniu jeho účinnosti a vytváraniu a používaniu právnych záruk, aby sa rešpektovalo právo na súkromie a zabránilo sa diskriminácii;

D. keďže profily môžu byť:

i) *popisné*, keď sú založené na svedectve a iných informáciách o páchateľoch alebo charakteristikách trestných činov, ktoré boli spáchané, a čo vedie k dopadnutiu konkrétnych podozrivých alebo odhaleniu súčasných trestných činov, ktoré napodobňujú ten istý vzor; alebo

ii) *preventívne,* keď sa robí porovnanie medzi spozorovanými premennými z minulých prípadov a súčasnými údajmi a spravodajskými informáciami, aby sa mohli vyvodiť závery, ktoré by mohli viesť k identifikácii osôb, ktoré by sa mohli niekedy v budúcnosti dopustiť trestného činu, alebo už spáchali trestný čin[2], ktorý ešte nebol odhalený,

Zákonné povinnosti.

E. keďže pri vymáhaní práva sa musia vždy dodržiavať základné práva vrátane práva na súkromie a rodinný život, ochranu osobných údajov a nediskrimináciu; domieva sa, že, keďže v boji proti terorizmu a závažnému zločinu je nevyhnutná úzka medzinárodná spolupráca, táto spolupráca musí byť v súlade s medzinárodným právom, ako aj európskymi normami a hodnotami v oblasti rovnakého zaobchádzania a riadnej právnej ochrany, aby si EÚ neoslabila svoju dôveryhodnosť ako inštitúcia presadzujúca medzinárodné ľudské práva;

F. keďže popisné aj preventívne profilovanie môže byť zákonným vyšetrovacím nástrojom, keď je založené na konkrétnych, spoľahlivých a včasných informáciách, ktoré odrážajú „faktory, ktoré sú štatisticky dokázané vo vzájomnom vzťahu s určitým kriminálnym správaním a kroky podniknuté na základe tohto profilovania spĺňajú právne kritéria

[1] De Schutter, Oliver and Ringelheim, Julie (2008), “Etnické profilovanie: Stále dôležitejšia výzva pre európske zákony o ľudských právach” *Modern Law Review*, 71(3):358-384.
[2] Správa osobitného spravodajcu OSN o podpore a ochrane ľudských práv a základných slobôd v boji proti terorizmu, odsek 33.

potrebnosti a proporcionality“[1];

G. keďže podľa usmernenia v Európskom kódexe policajnej etiky „*policajné vyšetrovania majú byť čo najmenej založené na rozumnom podozrení zo súčasného alebo z možného trestného činu*“ a keďže sa presadzuje, že pravdepodobnosť porušenia ľudských práv[2]; , ktorá ohrozuje občanov a spoločnosť ako celok, vzniká pri nedostatku takého logického podozrenia, keď je profilovanie založené na stereotypoch alebo predsudkoch;

H. keďže „preventívne profilovanie“ používa široké profily, ktoré boli vypracované porovnávaním medzi databázami a ktoré odrážajú neoverené zovšeobecnenia alebo modely správania posúdené pravdepodobne na označenie budúceho alebo ešte neobjasneného trestného činu alebo teroristického činu, ktorý vyvoláva vážne obavy o súkromie a ktorý môže znamenať porušenie práv na rešpektovanie súkromného života podľa článku 8 ECHR a článku 7 charty[3];

I. keďže judikatúra ECHR jasne uvádza, že odchýlky podľa článku 8 ods. 2 EHCR sú možné len vtedy, ak sú v súlade so zákonom a sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti[4], ako potvrdzuje uvedený nedávny rozsudok vo veci *S. a Marpev/Spojené kráľovstvo*, ktorý za porušenie článku 8 ECHR považuje „*všeobecný a nediskriminačný spôsob uchovávania odtlačkov prstov, vzoriek buniek a profilov DNA osôb, ktoré sú podozrievané, ale neboli usvedčené z porušenia zákona*“;

J. keďže nález ECHR vo veci *S. a Marper/Spojené kráľovstvo*, ako je uvedené vyššie, o riziku stigmatizovania“ na základe faktu, že s osobami, ktoré neboli usvedčené zo spáchania žiadnych trestných činov, sa v databáze DNA Spojeného kráľovstva zaobchádza rovnakým spôsobom ako s usvedčenými páchateľmi trestných činov, musí tiež viesť k otázkam o zákonnosti operácií profilovania založeného na spracúvaní osobných údajov osôb, ktoré súd nevyhlásil za vinné[5];

K. keďže program sieťového pátrania (*Rasterfahndung),* v ktorom nemecké policajné orgány zhromaždili osobné údaje z verejných a zo súkromných databáz o mužoch vo veku medzi 18 a 40 rokmi, súčasnými alebo bývalými študentmi zrejme moslimskej viery, s cieľom (neúspešne) identifikovať osoby podozrivé z terorizmu, zhodnotil Nemecký ústavný súd vo svojom uvedenom rozhodnutí ako protiústavný, z čoho vyplýva, že automatické získavanie údajov je nezákonný zásah do osobných údajov a súkromia a nemožno ho odôvodniť ako reakciu na situáciu všeobecného ohrozenia, ktorá v súvislosti s teroristickými útokmi z 11. septembra 2001 existuje stále , ale musí sa preukázať „konkrétne nebezpečenstvo“, napríklad príprava teroristických útokov alebo ich spáchanie;

---

[1] Tamtiež.

[2] Tamtiež. Odsek 33. Pozri tiež správu o „Etnickej profilácii“ EÚ. Sieť nezávislých odborníkov na základné práva, ako je vyššie uvedené, s. 9-13.

[3] Stanovisko Agentúry pre základné práva Európskej únie o návrhu rámcového Rozhodnutia Rady o používaní údajov osobného záznamu o cestujúcom (PNR) pre účely vynútiteľnosti práva, odsek 4.

[4] Pre krátky prehľad príslušného prípadu pozri E. Brouwer : Ďalší postup európskeho systému osobného záznamu o cestujúcom (PNR)?, štúdia vykonaná pre politické oddelenie Európskeho parlamentu , Práva občanov a ústavné veci, dokument PE 410.649, január 2009, odsek 5, s. 16-17.

[5] Rozsudok EHCR vo veci S. a Marper / Spojené Kráľovstvo , ako je vyššie uvedené, odsek 125.

Účinnosť

L. keďže sa v rôznych amerických štúdiách objavili pochybnosti o užitočnosti automatického vyhľadávania údajov a profilovania, napríklad:

i) štúdia inštitútu Cato uvádza:

„hoci je automatické vyhľadávanie údajov v mnohých prípadoch užitočné, nie je vhodné na odhaľovanie teroristov. Bolo by nešťastné, keby sa vyhľadávanie údajov na účely odhaľovania teroristov stalo v rámci vnútroštátnej bezpečnosti , vynútiteľnosti práva a technologických postupov bežnou záležitosťou, pretože takéto vyhľadávanie údajov by bolo plytvaním dolárov daňových poplatníkov, zbytočným narušovaním súkromia a občianskych slobôd a namierilo by zlým smerom cenný čas a energiu mužov a žien v národných bezpečnostných službách“[1];

ii) štúdia Rady pre štátny výskum USA o vyhľadávaní údajov a technológiách sledovania správania vypracovaná pre Ministerstvo vnútornej bezpečnosti USA dospela k záveru, že:

„automatizovaná identifikácia teroristov prostredníctvom vyhľadávania údajov ... nie je vykonateľná ako cieľ a žiaduca ako účel technologického rozvoja[2];

M. keďže účinnosť vyhľadávania údajov je oslabovaná hľadaním „ihly v kope sena“, t. j. problémom analytikov, ktorí musia filtrovať veľké množstvo dostupných údajov; keďže počet digitálnych stôp bezúhonných občanov je väčší ako tých, ktoré po sebe zanechajú zločinci a teroristi, ktorí vyvíjajú značné úsilie, aby skryli svoju totožnosť a keďže existuje výrazná miera „falošne pozitívnych výsledkov“, čo vedie k tomu, že sú podozrievaní celkom nevinní ľudia a je prípadne narušené ich súkromie, ale i k tomu, že skutoční podozriví stále nie sú identifikovaní;

N. keďže opačným problémom je možné nechytenie páchateľa, ktorý nezodpovedá profilu, pričom možno uviesť príklad vodcu bombových útokov na Londýn, ku ktorým došlo 7. júla 2005, ktorý „sa dostal do pozornosti tajných služieb ako spojenec iných mužov, ktorí boli podozriví zo zapojenia do prípravy bombových útokov ..., ale ... nebol stíhaný, pretože dostatočne nezodpovedal charakteristikám profilu z obdobia pred júlom 2005 pre osoby podozrivé z terorizmu“[3];

O. keďže profilovanie, ktoré narúša dobré vzťahy v spoločnosti a odrádza niektoré spoločenské skupiny od spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní by bolo kontraproduktívne v tom zmysle, že by zabraňovalo zhromažďovaniu spravodajských informácií a účinnému boju proti zločinu a terorizmu[4];

---

[1] Policajná analýza inštitútu Cato č. 584, 11. decembra 2006, *„Účinný boj proti terorizmu a obmedzená úloha prediktívneho vyhľadávania“,* Jeff Jonas a Jim Harper.

[2] Ochrana súkromia v boji proti terorizmu: rámcové vyhodnotenie programu je zdarma dostupné na adrese: http://www.nap.edu/catalog/12452.html, s. 4.

[3] „Detektívi v honbe za radikálmi napísali nové hlásenie“, The Times, 28. decembra 2005.

[4] Správa osobitného spravodajcu OSN o podpore a ochrane ľudských práv a základných slobôd v boji proti

P. keďže zbieranie informácií o konkrétnych podozrivých a sledovanie špecifických stôp je najlepším spôsobom odhaľovania a predchádzania terorizmu a keďže ako doplnok k tomu môžu byť náhodné kontroly a overovanie, ktoré sa dotýkajú každého rovnakou mierou a teroristi sa im nemôžu vyhnúť, účinnejšie ako profilovanie v rámci predchádzania terorizmu[1];

Profilovanie na základe etnického pôvodu

Q. keďže používanie etnického pôvodu, štátnej príslušnosti a náboženstva ako faktorov pri vyšetrovaní v rámci vymáhania práva nie je vylúčené, pokiaľ zodpovedá normám nediskriminácie vrátane článku 14 ECHR, ale musí prejsť kontrolou overujúcou účinnosť, potrebnosť a proporcionalitu, ak má byť rozdielnosť v zaobchádzaní v súlade so zákonom, a nie diskrimináciou;

R. keďže profilovanie založené na predpokladoch, ktoré vychádzajú zo stereotypov, môže vyvolať v širokej verejnosti pocity nepriateľstva a xenofóbie voči osobám určitého etnika, štátnej príslušnosti alebo náboženského vyznania[2];

S. keďže z judikatúry EDĽP vyplýva, že, keď je rasa *výlučným* dôvodom pre podniknutie krokov za účelom vynútiteľnosti práva, ide o zakázanú diskrimináciu[3]; pripomína tiež, že v praxi nie je vždy jasné, či bol rasový alebo etnický pôvod vždy výlučným alebo rozhodujúcim dôvodom pre takéto kroky a prevažujúca váha týchto faktorov sa často jasne ukáže až po vykonaní analýzy modelov postupov používaných pri vynútiteľnosti práva;

T. keďže doteraz neexistuje žiadna medzinárodná alebo európska norma, ktorá by výslovne zakazovala „etnické profilovanie“, malo by z judikatúry ESĽP vyplývať, že, ako tento záver aj ICERD a ECRI jasne ukázali, tieto postupy porušujú zákaz diskriminácie[4];

U. keďže akčný program, ktorý bol prijatý na svetovej konferencii proti rasizmu v roku 2000 naliehavo vyzýva štáty, „aby navrhli, realizovali a presadzovali účinné opatrenia za účelom odstránenia profilovania na základe rasového pôvodu“[5], keďže ECRI vo svojom uvedenom odporúčaní č. 8 o boji proti rasizmu v rámci boja proti terorizmu požiadal, aby vlády zabezpečili, že nebude dochádzať k diskriminácii na základe právnych predpisov a úprav alebo ich uplatňovania v oblasti vynútiteľnosti práva; a keďže sa sieť nezávislých odborníkov EÚ na základné práva domnieva, že profilovanie teroristov na základe charakteristík ako štátna príslušnosť, vek alebo miesto narodenia „predstavuje veľké riziko diskriminácie“[6],

---

terorizmu, odsek 62.

[1] Tamže, bod 61.

[2] Tamže, bod 40.

[3] Napr. rozsudok EHCR vo veci Timišev/Rusko, ako je uvedené vyššie.

[4] Stanovisko Agentúry pre základné práva Európskej únie o návrhu rámcového Rozhodnutia Rady o používaní údajov osobného záznamu o cestujúcom (PNR) pre účely vynútiteľnosti práva, odsek 39.

[5] Správa svetovej konferencie proti rasizmu, rasovej diskriminácii , xenofóbii a s nimi spojenej intolerancii (A/CONF.189/12), akčný program, odsek 72.

[6] Sieť nezávislých odborníkov EÚ na základné práva, „Rovnováha medzi slobodou a bezpečnosťou ako

V. keďže treba vykonať komplexné vyhodnotenie vyšetrovacích postupov a systémov spracovania údajov v rámci EÚ a členských štátov, ktoré používajú alebo zabezpečujú databázy profilovacích techník s cieľom zabezpečiť úplný súlad s vnútroštátnymi, európskymi a medzinárodnými právnymi záväzkami a zabrániť neoprávnenej diskriminácii alebo vplyvom na súkromie;

W. keďže pri týchto činnostiach by sa mali používať nasledujúce usmernenia a keďže sa požaduje kombinácia všetkých týchto opatrení, aby sa zabezpečila úplná a účinná ochrana;

1. predkladá Rade nasledujúce odporúčania:

a) celé spracovanie osobných údajov na účely vymáhania práva a boja proti terorizmu musí byť založené na uverejnených právnych predpisoch, ktoré sú jasné, špecifické a záväzné, a musí podliehať dôkladnej a účinnej kontrole nezávislými orgánmi pre ochranu osobných údajov;

b) zhromažďovanie údajov a použitie profilovacích techník u osôb, ktoré nie sú podozrivé zo špecifického trestného činu alebo ohrozenia, musí podliehať zvlášť prísnej kontrole „potrebnosti“ a „proporcionality“;

c) treba jasne rozlišovať skutočné a spravodajské údaje a údaje o rôznych kategóriách subjektov údajov;

d) prístup k materiálom polície a tajnej služby by sa mal povoľovať len od prípadu k prípadu na špecifické účely a mal by podliehať kontrole súdov v členských štátoch;

e) pre uchovávanie osobných informácií musí byť časové obmedzenie;

f) musí byť zakázané zhromažďovanie údajov len na základe určitého rasového alebo etnického pôvodu, náboženského presvedčenia, sexuálnej orientácie alebo správania, politických názorov alebo toho, že sú členmi zvláštnych hnutí alebo organizácií, ktoré nie sú zakázané zákonom;

g) využívanie počítačov súkromnými alebo verejnými orgánmi za účelom rozhodovania o jednotlivcoch, kde nie je hodnotenie vykonávané človekom, sa povoľuje len výnimočne a s poskytnutím dostatočných záruk;

h) musia existovať dostatočné záruky stanovené zákonom, ktoré zaručia vhodnú a účinnú súdnu a parlamentnú kontrolu činností polície a tajných služieb vrátane boja proti terorizmu;

i) s ohľadom na možné následky pre jednotlivcov, musí byť náprava účinná a dostupná, musia existovať jasné informácie o údajoch, na ktorých sa uplatňujú určité postupy, aj právo na prístup a vykonanie opravy;

j) musí sa posúdiť rozsah pôsobnosti jestvujúcich právnych predpisov ES, pokiaľ ide

---

odpoveď Európskej únie a jej členských štátov na hrozbu terorizmu“ (2003), s. 21.

o profilovanie, a prípadne zvážiť reforma práva s cieľom zabrániť porušovaniu základných práv, agentúra pre základné práva by mala byť poverená vykonať takúto štúdiu v spojení s Európskym úradníkom pre ochranu údajov;

0

0 0

2. poveruje svojho predsedu, aby toto odporúčanie postúpil Rade a na vedomie Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

19.12.2007

NÁVRH ODPORÚČANIA PRE RADU (B6-0483/2007)

ktorý v súlade s článkom 114 ods. 1 rokovacieho poriadku

predkladá Sarah Ludford

v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu

o probléme vytvárania profilov, najmä na základe etnickej príslušnosti a rasy, v oblasti boja proti terorizmu, vymáhania práva, imigrácie, ciel a kontroly hraníc

Európsky parlament,

– so zreteľom na medzinárodné, európske a vnútroštátne nástroje v oblasti ľudských práv, ako je Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a Charta základných práv, a so zreteľom na práva a záruky jednotlivcov týkajúce sa súkromia, ochrany údajov a nediskriminácie, ako aj s tým súvisiacu judikatúru,

– so zreteľom na európske nástroje v oblasti boja proti terorizmu vrátane policajnej a súdnej spolupráce a výmeny informácií a spravodajských informácií medzi členskými štátmi, ako je rozhodnutie Rady 2005/671/SVV o výmene informácií a spolupráci v oblasti trestných činov terorizmu, rámcové rozhodnutie Rady 2006/960/SVV o zjednodušení výmeny informácií a spravodajských informácií medzi orgánmi členských štátov Európskej únie činnými v trestnom konaní, najmä pokiaľ ide o závažné trestné činy vrátane teroristických činov, ako aj rozhodnutie Rady o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti (začlenenie Prümskej zmluvy do právneho poriadku Únie),

– so zreteľom na dohodu o PNR medzi EÚ a USA a návrh Komisie o PNR (KOM(2007)0654),

– so zreteľom na záruky týkajúce sa ochrany údajov, najmä smernicu 95/46/ES o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov, a navrhované rámcové rozhodnutie Rady o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach,

– so zreteľom na antidiskriminačné politiky EÚ, a najmä na smernicu 2000/43/ES o rovnakom zaobchádzaní bez ohľadu na rasový pôvod a smernicu 2000/78/ES o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní,

– so zreteľom na článok 114 ods. 1 rokovacieho poriadku,

A. uznáva, že účinnosť spolupráce medzi orgánmi činnými v trestnom konaní pri boji proti trestnej činnosti a terorizmu závisí vo veľkej miere od ich schopnosti včas získať a vymeniť si informácie a spravodajské informácie,

B. keďže údaje o etnickej príslušnosti, náboženstve a národnosti patria k citlivým osobným údajom, na ktoré sa vzťahuje prísna ochrana európskych právnych predpisov, tieto informácie sa však niekedy považujú za relevantné pre kriminálne vyšetrovanie a predchádzanie terorizmu, pričom z prieskumu mimovládnych organizácií vyplýva, že z vytvárania profilov sa stáva bežný postup v oblasti vymáhania práva a policajnej ochrany, zameraný na konkrétne etnické, rasové a náboženské skupiny, ako aj na demonštrantov a cestujúcich,

C. uvedomuje si, že snahy získať od spoločenstiev informácie, ktoré sú kľúčové pre úspešný boj proti trestnej činnosti a terorizmu, môžu byť narúšané nedostatkom dôvery pri vymáhaní práva, a najmä obavami z diskriminačných následkov,

D. znepokojuje ho preto skutočnosť, že systém PNR navrhovaný Komisiou, ktorý ustanovuje zhromažďovanie osobných údajov o osobách cestujúcich do EÚ, by mohol položiť základy pre vytváranie profilov, a to aj na základe rasovej alebo etnickej príslušnosti, pretože podľa tohto návrhu by malo ísť o „porovnanie údajov s kombináciou charakteristík a profilmi správania zamerané na hodnotenie rizika“ a „ak cestujúci zapadá do určitého hodnotenia rizika, mohol by sa označiť za cestujúceho predstavujúceho vysoké riziko“,

E. znepokojuje ho, že niektoré členské štáty a Komisia oznámili, že majú v pláne zhromažďovať a uchovávať údaje o prichádzajúcich alebo odchádzajúcich cestujúcich, čo môže takisto viesť k vytváraniu profilov na základe osobných údajov vrátane citlivých informácií,

F. keďže sieť nezávislých expertov pre základné práva vo svojom stanovisku z apríla 2006 odporúča, aby sa vytváranie etnických alebo rasových profilov za akýchkoľvek okolností považovalo za protiprávne,

G. keďže dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, napríklad práva na súkromie a zákazu diskriminácie, v zákonoch a politikách týkajúcich sa bezpečnosti a vymáhania práva je kľúčové,

H. s poľutovaním konštatuje, že opakované obavy Parlamentu vyjadrené v súvislosti s vytváraním rasových a etnických profilov, ako aj profilov správania v oblasti ochrany údajov, spolupráce pri vymáhaní práva, výmeny údajov a spravodajských informácií, leteckej a dopravnej bezpečnosti, dohľadu nad imigráciou a hraničnej kontroly a antidiskriminačných opatrení sa doteraz neriešili primerane tak, aby sa dosiahla dohoda o legitímnom postupovaní a aby sa zistili možné medzery v právnych predpisoch,

1. predkladá Rade tieto odporúčania:

   a) pri vymáhaní práva sa musia vždy dodržiavať ochrana údajov, ľudské práva a zásada nediskriminácie;

   b) súčasné postupy vymáhania práva a bezpečnosti, súčasťou ktorých je vytváranie profilov na základe rasy, etnickej príslušnosti a správania, ako aj posudzovanie rizík, musia byť predmetom skúmania, analýz a politickej diskusie, v ktorých sa dôvody a výhody týchto postupov porovnajú s ich škodlivými následkami;

c) v prípade súčasných právnych predpisy by sa mal posudzovať rozsah, ktorý poskytujú pre vytváranie profilov, a mala by sa v prípade potreby zvážiť ich reforma, ktorou by sa zabránilo diskriminačných následkom;

d) treba jednoznačne vymedziť, kedy je používanie citlivých osobných údajov v oblasti bezpečnosti zákonné a kedy nezákonné, a podporiť väčšiu spoluprácu medzi príslušnými bezpečnostnými službami tak, aby chápali a riešili vytváranie profilov a aby súčasťou tohto ich úsilia bola práca s príslušnými spoločenstvami;

2. poveruje svojho predsedu, aby toto odporúčanie postúpil Rade a na vedomie aj Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.